

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS SHELACH • MAAMAR 13

[נמשך לדרוש דלעיל]

Suite du discours précédent

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likutei-torah/shelach/13/

1 [נמשך לדרוש דלעיל]

[Suite du discours précédent.]

2 אני הוי' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים. פי' דהנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] בענין קדושים תהיו יכול כמוני ת"ל [תלמוד לומר] כו' קדושתו למעלה מקדושתכם.

« Je suis Havaya, votre D.iou, qui vous ai fait sortir du pays d'Égypte. » L'explication est la suivante : nos Sages, de mémoire bénie, ont dit à propos de « Vous serez saints » : « Cela signifie-t-il [que vous serez saints] comme Moi ? Le verset enseigne, etc. : “Ma sainteté est supérieure à la vôtre.” »

והפי' בזה הוא כי הנה יש אתערותא דלעילא שע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] אתערותא דלעילא וזה ענין והייתם קדושים לאלקיכם וכנ"ל שישראל ע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] ממשיכים אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] בחי' ג"פ [גי פעמים] קדוש כו'.

L'explication est la suivante : il existe [une sorte d']éveil d'en haut qui est suscité par un éveil d'en bas : par un éveil d'en bas, un éveil d'en haut est attiré. C'est le sens de « et vous serez saints pour votre D.iou », comme mentionné plus haut : Israël, par l'éveil d'en bas, attire l'éveil d'en haut, le niveau du triple « Saint », etc.

אכן יש אתערותא דלעילא קודם אתערותא דלתתא להעלות ממטה למעלי' [למעלה / למעלה] ואתערותא דלעילא זו גדלה מעלתה מאד מאותה שע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] שאין אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] יכולה להגיע אליה.

Cependant, il existe [aussi] un éveil d'en haut qui précède l'éveil d'en bas, afin d'élever ce qui est en bas vers ce qui est en haut. Cet éveil d'en haut est d'une grandeur bien supérieure à celui qui est suscité par l'éveil d'en bas, car l'éveil d'en bas ne peut l'atteindre.

3 וכמאמר הבעש"ט [הבעל שם טוב] ז"ל [זכרוננו לברכה / זכרונם לברכה] על הבת קול שמכרזת שהם הרהורי תשובה והם באים מלמעלה שאין אדם עושה מאומה מצד עצמו והיינו כמו תחלת הבריאה

Comme l'enseigne le Baal Chem Tov, de mémoire bénie, au sujet de la voix céleste (bat kol) qui proclame que ce sont des pensées de techouva (retour) et qu'elles viennent d'en haut, car l'homme n'agit de lui-même en rien. Cela est comparable au commencement de la Création,

כי חפץ חסד הוא ועל המשכה זו ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] קדושתו למעלה מקדושתכם. דאם כפשוטו אינו מובן כלל מה צריך לומר שקדושתו ית' למעלה כו'.

« car Il désire la bonté ». C'est à propos de cette émanation que nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Ma sainteté est supérieure à votre sainteté. » Car, si l'on prenait cela au sens littéral, on ne comprendrait absolument pas pourquoi il faudrait dire que Sa sainteté, béni soit-Il, est supérieure, etc.

4 ועל המשכה זו נאמר אני ה' כו' אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים שאני הוצאתי להיות אתערוותא דלתתא.

Et au sujet de cette effusion, il est dit : « Je suis Havaya, etc., qui vous ai fait sortir du pays d'Égypte » : c'est Moi qui vous ai fait sortir afin qu'il y ait un éveil d'en bas.

ואח"כ אני הוי' אלהיכם אתעדל"ע [אתערוותא דלעילא] ע"י אתעדל"ת [אתערוותא דלתתא] קורא בתורה שממשיך גילוי א"ס בהתורה ודרך כלל כל המצות הם לשם יחוד קוב"ה [קודשא בריך הוא] ושכינתיה קוב"ה [קודשא בריך הוא] ז"א מעולמות א"ס ושכינתיה מלכות המקנת בבי"ע שרש ומקור נשי"י [נשמות ישראל].

Et ensuite : « Je suis Havaya, votre Dieu » : un éveil d'en haut suscité par un éveil d'en bas, [comme lorsqu']on lit la Torah, faisant descendre en elle une révélation de l'Infini (Ein Sof). De manière générale, toutes les mitsvot sont en elles-mêmes « pour l'union du Saint béni soit-Il et de Sa Chekhina » : le Saint béni soit-Il est Zeir Anpin (les attributs émotionnels), issu des mondes de l'Ein Sof, et Sa Chekhina (la Présence divine) est Mal'hout (souveraineté), qui réside dans Béria, Yetsira et Assiya, racine et source des âmes d'Israël.

והנה בי"ע הם עולמות הנפרדים ואינו מגיע שם היחוד עליון רק היחוד הוא בבחינת מלי' דהיינו בבחי' ביטול שיהא בטול היש כו' :

Or, Béria, Yetsira et Assiya sont les mondes séparés, et l'unité supérieure ne les atteint pas ; l'union se situe plutôt au niveau de Mal'hout, c'est-à-dire au niveau de l'annulation de soi (bitoul) : que le yéché s'annule, etc.

5 ד והנה מזה יובן גם כן ענין מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] ע"פ ויקח קרח טלית שכולה תכלת חייבת בציצית או פטורה כו'.

4. Nous pouvons à présent comprendre également l'enseignement de nos Sages, de mémoire bénie, à propos du verset «Koré'h prit»: «Un talit entièrement en tekhelet est-il soumis à l'obligation des tsitsit ou en est-il exempt?», etc.

והענין מבואר לקמן בביאור על פי ויקח קרח דטענת קרח היה דהרי הטלית הוא הא"מ [האור מקיף] עצמו וחוט הציצית הם רק המשכה מצומצמת בבחינת שערות שאינו ערוך לגבי עצמיות המקיף.

La question est expliquée plus loin, dans l'explication du passage «Koré'h prit»: l'argument de Koré'h était que le talit est lui-même la lumière enveloppante (Or Makif), tandis que les fils des tsitsit ne sont qu'un influx restreint, à la manière de cheveux, sans commune mesure avec l'essence de la lumière enveloppante.

6 ואם כן איך יתכן שהטלית דתכלת והא"מ [והאור מקיף] עצמו לא יהיה בו המצוה כלל רק ע"י החוטין כו' וכוונתו היה שבזה יחלוק ג"כ על כהונת אהרן כו'.

Si tel est le cas, comment se pourrait-il que le talit de tekhelet, la lumière enveloppante elle-même, ne comporte aucune mitsva, et que celle-ci ne s'accomplisse que par les fils, etc. ? Son intention était que, par là, il contesterait également la prêtrise d'Aharon, etc.

ובאמת עיקר המצוה הוא על ידי חוט דתכלת דוקא לפי שעל ידי זה דייקא נמשך בהאדם בחינת א"פ [אור פנימי] שיהיה לו אהוי"ר [אהבה ויראה] כו' ע"ש.

Mais en vérité, l'essence de la mitsva s'accomplit précisément par le fil de tekhelet, car c'est précisément par son intermédiaire que le niveau de lumière intérieure (Or Pnimi) est attiré dans la personne, afin qu'elle éprouve amour et crainte, etc. Voir là-bas.

7 וע"פ מה שכתוב כאן בענין חוט דתכלת יובן זה בתוספת ביאור והוא כי הנה מבואר למעלה שהתכלת הוא מבחי' מוחין דאבא.

À la lumière de ce qui est écrit ici au sujet du fil de tekhelet, on comprendra cela avec un éclairage supplémentaire. Voici de quoi il s'agit : il a été expliqué plus haut que le tekhelet relève de l'intellect (mo'hin) d'Abba.

שהוא להמשיך בחי' הביטול למטה במל' כדי להיות ביטול היש נהורא תכלא. אך שהתכלת הוא מבחי' גבורות דאבא.

Son [but] est d'attirer le niveau de l'annulation de soi vers le bas, dans Mal'hout, afin qu'il y ait l'annulation du yesh, la « lumière bleue » (nehora techela). Cependant, le tekhelet relève des Guevourot (retenues) d'Abba.

שמהם דוקא נמשך כח והמשכה זו להיות ביטול היש וכמו שכתוב ג"כ בשם הלק"ת [הלכות תורה (להאריז"ל)] בענין בואו חשבון והטעם כי כדי להוריד ולהמשיך להגיע הביטול גם במקום היש זהו על ידי בחי' הגבורה.

Car c'est précisément d'elles que proviennent la force et cette descente, afin qu'il y ait l'annulation du yesh, comme il est également écrit au nom du Likkutei Torah de l'Arizal au sujet de « Venez à 'Heshbon ». La raison en est que, pour faire descendre et attirer cette force, afin que l'annulation de soi atteigne même le lieu du yesh, il faut le niveau de la Guevoura.

8 והוא כמבואר לעיל בביאור ע"פ קול דודי בשה"ש [בשיר השירים] שמהשפעת הגבורות נמשך בבחינת א"פ [אור פנימי] גם כן כמו המשכת החיות בהאבר

C'est comme l'explique le passage ci-dessus consacré à « La voix de mon bien-aimé » dans le Chir Hachirim : du flux des Guevourot est également attirée une lumière selon la modalité de la lumière intérieure, à l'image du flux de force vitale qui pénètre dans le membre,

וכמו כי הדם הוא הנפש מה שאין כן מבחינת חסדים נעשה בחי' מקיף לבד כמו שכתוב וימינו תחבקני כו' ע"ש.

et comme dans [le verset] « car le sang est l'âme ». En revanche, du niveau des 'Hassadim (bontés) ne résulte que le niveau d'une lumière enveloppante, comme il est écrit : « et sa droite m'étreint », etc. Voyez là-bas.

9 ולכן כדי להגיע הביטול במקום היש שהוא המשכה בבחינת פנימי' [פנימיות / פנימית] גם כן שיגע הביטול בתוכו ממש מקרב איש ולב עמוק זהו על ידי בחינת גבורות דאבא דייקא.

Ainsi, pour que l'annulation de soi atteigne le lieu du yesh — ce qui constitue également un influx de manière intérieure — et que l'annulation de soi touche son intériorité même, « du plus intime de l'homme et du fond de son cœur », cela ne peut se faire que par le niveau des Guevourot d'Abba.

ששרשו מח"ס [מחכמה סתימאה] שבו מלובש גבורה דעתיק כמ"ש הרמ"ז [הרב משה זכות] ר"פ פנחס ע"פ שמע בני מוסר אביך.

Sa racine se trouve dans la 'Hokhma cachée ('Hokhma Stima'a), où est revêtue la Guevoura d'Atik, comme l'écrit le Ramaz (Rabbi Moché Zacuto) au début de la paracha de Pin'has, à propos du verset : « Écoute, mon fils, la discipline de ton père. »

10 ומשם מקור כח הברורים שהוא ביטול היש. וכיון שכן שעיקר כוונה זו להגיע הביטול בבחינת פנימי [פנימיות / פנימית] ממש לכך צ"ל ע"י חוט דתכלת.

C'est de là que vient la source de la force des birourim (raffinements), qui est l'annulation du yéch. Puisqu'il en est ainsi, et que l'intention essentielle est que cette annulation de soi atteigne véritablement la dimension intérieure, elle doit donc se faire par un fil de tekhelet.

שעל ידי שהוא בבחי' חוט נמשך בבחי' א"פ [אור פנימי] ממש ועל דרך זה הוא ענין הקוצי דשערי הנמשכים מא"א [מאריך אנפין] כו'.

Car, du fait qu'il se présente sous la forme d'un fil, il est attiré selon la modalité d'une lumière véritablement intérieure. C'est dans ce sens qu'il faut comprendre les «boucles de cheveux» attirées depuis Arikh Anpin, etc.

מה שאין כן הטלית עצמו עם היותו כולו תכלת מכל מקום הוא עדיין רק בבחינת מקיף ולא נגע הביטול עדיין בפנימיותו כ"א על ידי החוטין כו'.

En revanche, le talit lui-même, bien qu'il soit entièrement de tekhelet, demeure néanmoins uniquement dans la catégorie d'une lumière englobante ; l'annulation de soi n'a pas encore touché sa dimension intérieure (pnimiyout), si ce n'est par les fils, etc.

11 ועיין מ"ש בד"ה והיה לכם לציצית. דהארת אהבה ויראה שהם בחי' תכלת ולכן שבציצית הן הנקרא תורת האדם. והטלית שהוא הלבוש והמקיף עצמו דתורה ומצות מעשיות הן הנקרא מצות ה'.

Voyez aussi ce qui est écrit dans le maamar commençant par « Elle sera pour vous comme des tsitsit » : l'illumination de l'amour et de la crainte, qui correspond au niveau du fil bleu et des fils blancs des tsitsit, est appelée « la Torah de l'homme ». Le talit, qui est le vêtement et l'enveloppement eux-mêmes de la Torah et des mitsvot pratiques, est appelé « les mitsvot de Havaya ».

ולפי שכל האומר אין לי אלא תורה אפילו תורה אין לו ע"כ צ"ל חוטין דייקא שהן המשכת אהוי"ר
[אהבה ויראה] כו',

Et puisque « celui qui dit : "Je n'ai que la Torah" n'a même pas la Torah », il faut donc précisément des fils, qui sont la continuation de l'amour et de la crainte, etc.

וע"י זה יזכור גדולת ומעלת הלבוש עצמו. ועיין מה שכתוב בד"ה קדש ישראל בפ"י ואנכי תרגלתי
לאפרים קחם על זרועותיו וגו'.

Grâce à cela, on se souviendra de la grandeur et de l'éminence du vêtement lui-même. Voyez aussi ce qui est écrit dans le maamar commençant par « Israël est saint », dans l'explication de « Je guidai Éphraïm pour lui apprendre à marcher, le prenant dans Mes bras », etc.

וזהו גם כן ענין מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] (פ"ב [פרק ב'] דשבת דל"א סע"א [סוף עמוד א]) קבעת עתים
לתורה כו' פלפלת בחכמה כו' ואפילו הכי אי יראת ה' היא אוצרו אין אי לא לא.

C'est également le sens de l'enseignement de nos Sages, de mémoire bénie (chapitre 2 de Chabbat, folio 31, fin du côté a) : « As-tu fixé des moments pour la Torah ? etc. As-tu approfondi l'étude avec finesse ? etc. Et malgré tout, si "la crainte de Havaya est son trésor", oui ; sinon, non. »

משל לאדם שאמר לשלוחו העלה לי כור חטין לעליה הלך והעלה לו אמר ליה עירכת לי בהן קב
חומטין אמר ליה לאו. אמר לו מוטב שלא העלית.

Parabole : un homme dit à son mandataire : « Monte-moi un kor de blé au grenier. » Celui-ci y alla et le lui monta. Il lui dit : « Y as-tu mêlé pour moi un kav de chomtin ? » Il lui répondit : « Non. » Il lui dit : « Mieux aurait valu que tu ne le montes pas. »

והענין כי חטה הוא כ"ב אתון דאורייתא. ולכן מתן תורה בשבועות בכורי קציר חטים וכמו שכתוב
במ"א באריכות בד"ה וספרתם לכם כו' ע"ש. וקב חומטין פרש"י [פירש רש"י / פירוש רש"י] ארץ מלחה.

L'explication est que le blé (hitah) représente les vingt-deux lettres de la Torah. C'est pourquoi le don de la Torah a lieu à Chavouot, « à l'époque des prémices de la moisson du blé », comme il est expliqué ailleurs longuement, dans le maamar commençant par « Vous compterez pour vous », etc. Voyez là-bas. Quant à « un kav de chomtin », Rachi explique qu'il s'agit d'une terre salée.

12 והנה כתיב ולא תשבית מלח ברית אלקיך מעל מנחתך כו' ומבואר בכהאריז"ל [בכתבי האריז"ל] שהמלח הוא ג' גבורות ממותקות ומלח אותיות לחם וגימ' [וגימטריא] מזלא

Or, il est écrit : « Tu ne supprimeras pas le sel de l'alliance de ton D.ieu de ton offrande de farine », etc. Les écrits de l'Ari zal expliquent que le sel correspond à trois Guevourot adoucies, que les lettres de mélakh (sel) sont celles de lé'hem (pain), et que sa valeur numérique est celle de mazla,

והיינו ששרשו מגבורות דאבא וכנזכר מזה בקצרה בביאור על פ' וידבר משה אל ראשי המטות ע"ש.

c'est-à-dire que sa racine vient des Guevourot d'Abba, comme il est brièvement mentionné à ce sujet dans l'explication du passage « Moché parla aux chefs des tribus ». Voir là-bas.

13 ולכן הוא מפליט הדם והפסולת מהבשר כי בחכמה אתברירו. ולכן צריך לערבו בחטים שהוא התורה ע"ד הנ"ל שלהיות ביטול היש נמשך מגבורות דאבא כו'

C'est pourquoi il [le sel] extrait le sang et les déchets de la viande, car « c'est par la 'Hokhma (sagesse) qu'ils sont raffinés ». C'est pourquoi il faut le mêler au blé, qui est la Torah, conformément à ce qui a été dit plus haut : [la force] permettant l'annulation du yesh est attirée des Guevourot d'Abba, etc.

שע"י זה דייקא נמשך הכח להגיע הביטול גם בבחינת היש וגם משם נמשך בחינת יראה כנ"ל.

Car c'est précisément par cela que la force est attirée afin que l'annulation de soi atteigne même le niveau du yesh ; et c'est aussi de là qu'est attiré le niveau de crainte, comme cela a été dit plus haut.

14 וזהו שנזכר עירבת לי בהן קב חומטין דתיבת לי מיותר. אלא דרצה לומר שעל ידי שיראת ה' אוצרו

C'est là [le sens de] ce qui est mentionné : «As-tu mêlé pour moi un kav de terre conservatrice?», car les mots «pour moi» (li) sont superflus. Il faut plutôt comprendre que, grâce à «la crainte de Havaya [étant] son trésor»,

אזי התורה והחטים הם לי ונקרא תורת ה' וכמו שכתוב והייתם לי כו' כי לי בני ישראל כו' מה שאין כן תורה בלא יראה כו'.

la Torah et le blé sont alors «à Moi» (li), et elle est appelée «la Torah de Havaya», comme il est écrit: «Vous serez à Moi», etc. ; «Car les enfants d'Israël sont à Moi», etc. Il n'en va pas ainsi de la Torah sans crainte, etc.

15 וכמו שכור חטים עם היותו יקר הערך אינו כלום בלא קב חומטין ומוטב שלא העליתה כך עדיין טלית שכולה תכלת בלא חוטי הציצית כו'.

De même qu'un kor de blé, si précieux soit-il, ne vaut rien sans un kav de terre salée, et qu'« il aurait mieux valu que tu ne l'aies pas fait monter », ainsi en va-t-il d'un talit entièrement en te'helet sans les fils de tsitsit, etc.

ואין לתמוה שהתכלת הוא מגבורות דאבא ושכמ"כ [ושכמו כן] המלח שרשו משם כי כמה בחינות ומדרגות יש בגבורות דאבא וכה"ג [וכהאי גוונא] תש"י [תפילין של יד] הוא במלי

Il n'y a pas lieu de s'étonner que la te'helet provienne des Guevourot d'Abba et que le sel ait, lui aussi, sa racine en elles, car les Guevourot d'Abba comportent de nombreux niveaux et degrés. De même, les téfilines du bras relèvent de Mal'hout,

וכן מזבח החיצון כו' והרי המזבח אינו עתה ומצות הנחת תש"י [תפילין של יד] קיימת. א"ו [אלא ודאי] כי כמה בחי' ומדרגות יש בכל ספירה כו'.

et il en va de même de l'autel extérieur, etc. Pourtant, l'autel n'existe plus aujourd'hui, tandis que la mitsva de mettre les téfilines du bras demeure. Il faut donc en conclure qu'il existe de nombreux niveaux et degrés dans chaque Séfira, etc.

16 ומ"מ יש להם קצת שייכות זל"ז [זה לזה] ולכן נאמר בכהונת אהרן ברית מלח עולם. שכרת עמו הקב"ה הברית על הכהונה במלח.

Néanmoins, ils ont un certain lien entre eux. C'est pourquoi il est dit au sujet de la prêtrise d'Aha-ron: «une alliance éternelle de sel»: le Saint béni soit-Il conclut avec lui, au sujet de la prêtrise, une alliance par le sel.

להיות כמו שבחי' מלח הוא בחכמה אתברירו וכנ"ל בענין קב חומטין כו'. כך כהונת אהרן שזקן אהרן הוא המשכת הביטול לנש"י [לנשמות ישראל] וענין א' עם חוטי הציצית תכלת ולבן כנ"ל.

Car, de même que le niveau du sel est celui où «dans 'Hokhma, ils sont raffinés», comme il a été mentionné plus haut à propos du kav de chomtin, etc., ainsi en va-t-il de la prêtrise d'Aha-ron: la barbe d'Aha-ron est le déversement de l'annulation de soi vers les âmes d'Israël, et elle constitue un seul et même sujet que les fils de tsitsit, te'hélet et blanc, comme mentionné plus haut.

ועמ"ש ע"פ בהעלותך את הנרות חייך שלך גדול כו' והיינו שהוא הממשיך כח ההעלאה להיות נר הוי' נשמת אדם כו' (וע' בזהר ויחי דרמ"א ע"ב מענין מלח ברית אלקיך ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם):

Et voyez ce qui est écrit sur le verset « Quand tu élèveras les lampes », [à propos de] « Par ta vie, la tienne est plus grande », etc. : c'est-à-dire qu'il est celui qui déverse le pouvoir d'élévation, afin que « la lampe de Havaya est l'âme de l'homme », etc. (Voyez aussi le Zohar, Vayechi, folio 241, côté b, au sujet du « sel de l'alliance de ton D.ieu », ainsi que le Mikdash Melech à cet endroit.)

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/shelach/13/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak